

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/133/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115202684
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Krišková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1115202684.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Kriškovej a členiek senátu JUDr. Olgy Bahníkovej a JUDr. Ľubice Břouškovéj v právnej veci žalobcu: EuroExperience, o.z., so sídlom Píniová 19, 821 07 Bratislava, IČO: 31808 981, právne zastúpený: Mgr. Ivan Petkov, advokát, so sídlom Na vřšku 12, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4-6, 816 43 Bratislava, právne zastúpený: Martin Pavle s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Pribinova 4, 811 09 Bratislava, v konaní o určenie neexistencie práva na zaplatenie 43 369,77 eura a o zaplatenie 33 027,93 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 11C/23/2015-589 zo dňa 19.06.2017, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 11C/23/2015-589 zo dňa 19.06.2017 v napadnutom výroku, ktorým súd žalobu zamietol a súvisiacom výroku o trovách konania, p o t v r d z u j e.

Žalovanému priznáva voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že konanie v časti zaplatenia sumy 19 417,72 eura zastavuje. Žalobcovi v zastavenej časti vracia súdny poplatok prostredníctvom prevádzkovateľa systému Slovenská pošta, a. s. vo výške 1 165,06 eur. Súd pripúšťa zmenu žaloby nasledovne: „Súd určuje, že žalovaný nemá voči žalobcovi právo na zaplatenie, resp. vrátenie sumy vo výške 22 875,05 eura. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 13 790,21 eura, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca má právo na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v rozsahu 100%.“ Súd žalobu zamietla. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd určil, že žalovaný nemá voči žalobcovi právo na zaplatenie alebo vrátenie sumy vo výške 43 369,77 eura. Ďalej, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 33 207,93 eura, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 50 000,- eur z titulu finančného zadostučinienia, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň sa domáhal aj náhrady trov konania.

3. Súd prvej inštancie zo zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenu medzi poskytovateľom Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako riadiacim orgánom v zastúpení sociálnou implementačnou agentúrou ako sprostredkovateľským orgánom a prijímateľom EuroExperience zistil, že táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore

poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a v zmysle § 20 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. rozpočtových pravidiel verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predmetom zmluvy je poskytnutie NFP na realizáciu aktivít projektu, ktorý je predmetom schválenej žiadosti o NFP. Názov projektu je „ Podpora rozvoja ľudských zdrojov a zlepšenia kvality služieb poskytovaných NO a verejnou správou v oblasti cestovného ruchu“ s miestom realizácie projektu Banskobystrický kraj. Účelom zmluvy je spolufinancovanie schváleného projektu prijímateľa, a to poskytnutím NFP z prostriedkov pre operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia spolufinancovaný fondom Európskeho sociálneho fondu.

4. Súd prvej inštancie citoval relevantné ustanovenia zmluvy a poukázal na to, že zo všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o poskytnutí NFP (ďalej len VZP) je zrejmé, že vzájomné práva a povinnosti medzi poskytovateľom a prijímateľom sa riadia zmluvou a všetkými dokumentmi na ktoré zmluva odkazuje a právnymi predpismi SR a ES.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že dňa 26.06.2015 zoberal žalobca svoj návrh na začatie konania čiastočne späť, a to v časti uplatňovanej sumy vo výške 50 000,- eur z titulu finančného zadosťučinenia. Uznesením č. k. 11C/23/2015-152 súd rozhodol, že konanie v časti zaplatenia finančného zadosťučinenia vo výške 50 000,- eur zastavuje, pričom vo svojom odôvodnení uviedol, že žalobca späťvzatie bližšie neodôvodnil. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 31.03.2017 zoberal svoju žalobu sčasti späť a žiadal, aby súd po vykonaní dokazovania vydal nasledujúci rozsudok: „ Súd určuje, že žalovaný nemá voči žalobcovi právo na zaplatenie alebo vrátenie sumy vo výške 43 369,77 eura. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 13 790,21 eura, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobca má právo voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 %“ . Čiastočné späťvzatie odôvodnil tým, že žalovaný žalobcov nárok čiastočne uspokojil a to tak, že žalobcovi zaplatil dňa 27.04.2016 sumu 19 417,72 eura. Súd pripustil zmenu žalobného návrhu podľa § 139 a násl. ustanovení CSP a zároveň rozhodol podľa § 145 ods. 2 CSP o čiastočnom späťvzati v rozhodnutí vo veci samej. V zastavenej časti patrí žalobcovi právo na vrátenie súdneho poplatku podľa § 11 zákona č. 71/1992 Žb. o súdnych poplatkoch a z toho titulu súd vrátil žalobcovi súdny poplatok vo výške 1 165,06 eur prostredníctvom prevádzkovateľa systému Slovenskej pošty, a.s.

6. Na základe dokazovania súd prvej inštancie zistil, že sporové strany uzatvorili medzi sebou Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenou medzi poskytovateľom Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako riadiacim orgánom v zastúpení Sociálnou implementačnou agentúrou ako sprostredkovateľským orgánom a prijímateľom EuroExperience pričom, táto zmluva sa uzatvorila podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a v zmysle § 20 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. rozpočtových pravidiel verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie NFP na realizáciu aktivít projektu, ktorý je predmetom schválenej žiadosti o NFP. Názov projektu bol „ Podpora rozvoja ľudských zdrojov a zlepšenia kvality služieb poskytovaných NO a verejnou správou v oblasti cestovného ruchu“ s miestom realizácie projektu Banskobystrický kraj. Účelom zmluvy bolo spolufinancovanie schváleného projektu prijímateľa, a to poskytnutím NFP z prostriedkov pre operačný program zamestnanosť a sociálna inklúzia spolufinancovaný fondom Európskeho sociálneho fondu.

7. V intenciách ustanovenia zákona o štátnej pomoci bola Zmluva o poskytnutí NFP uzatvorená podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje tzv. nepomenovanú zmluvu. V prípade nepomenovanej zmluvy platí, že obsah vzniknutého právneho vzťahu sa riadi zmluvou a jednak ustanoveniam Obchodného zákonníka ako lex specialis. V danom prípade aj predpismi verejného práva, ktoré upravujú režim nakladania so štátnymi finančnými prostriedkami. Existencia verejnoprávných prvkov vyplýva už zo samotného názvu zmluvy. Súčasne v bode 2.3. Zmluvy sa poskytovateľ zaväzuje, že na základe zmluvy poskytne NFP prijímateľovi v súlade so všetkými dokumentmi, na ktoré zmluva odkazuje a s platnými a účinnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky a právnymi aktmi Európskeho spoločenstva.

8. Súd prvej inštancie mal za to, že i napriek tomu, že sa jedná o záväzkový vzťah uzatvorený podľa Obchodného zákonníka a teda ide o právny vzťah súkromnoprávny, postavenie účastníkov Zmluvy nie je rovnocenné, nakoľko pri uzatváraní zmluvy prijímateľ NFP nemá možnosť meniť náležitosti zmluvy a jej podmienky, nakoľko ich obsah je determinovaný normami EU a na nich nadväzujúcimi

vnútroštátnymi predpismi o poskytovaní príspevkov z fondov EU a štátnych prostriedkov. Celá zmluvná voľnosť prijímateľa príspevku spočíva len v možnosti tieto podmienky akceptovať alebo uzatvorenie zmluvy odmietnuť. Je tomu tak preto, lebo predmetom zmluvy je poskytnutie verejných prostriedkov na vopred stanovený účel, bez adekvátnej protihodnoty od prijímateľa, takže je logické, že nakladanie s verejnými finančnými prostriedkami podlieha kontrolnému mechanizmu štátnych orgánov.

9. Poukázal na to, že podľa bodu 3.6. Zmluvy prijímateľ berie na vedomie, že NFP a to aj každá jeho časť je finančným prostriedkom vyplateným zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Na kontrolu a vládny audit použitia týchto finančných prostriedkov, ukladanie a vymáhanie sankcií za porušenie finančnej disciplíny sa vzťahuje režim upravený v právnych predpisoch ES a SR (najmä zákon č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytované z fondov Európskeho spoločenstva, zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon č. 440/2000 Z.z. o správach finančnej kontroly, zákon č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite). Prijímateľ súčasne berie na vedomie, že podpisom tejto zmluvy je povinný dodržiavať Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007- 2013 v platnom znení a Systém riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007-2013 v platnom znení. Podľa bodu 6.10 Zmluvy zmluvné strany vyhlásili, že si text zmluvy riadne a dôsledne prečítali, jej obsahu a právnym účinkom z nej vyplývajúcich porozumeli, ich zmluvné prejavy sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné a podpisujúce osoby sú oprávnené k podpisu Zmluvy.

10. Podľa súdu prvej inštancie podpisom Zmluvy žalobca potvrdil súhlas so zmluvnými podmienkami tvoriacimi obsah zmluvy a potvrdil skutočnosť, že obsahu Zmluvy porozumel. V súvislosti s tým, potvrdil aj skutočnosť, že v zmysle bodu 6.3. Zmluvy je mu známa okolnosť, že neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy sú aj jej prílohy tvorené predovšetkým Všeobecnými zmluvnými podmienkami o poskytnutí NFP s obsahom ktorých sa oboznámil a súhlasil s tým, že je s nimi v celom rozsahu viazaný. Pokiaľ žalobca Zmluvu za uvedených zmluvných vzťahov podpísal, rozhodol sa tak slobodne, vážne a preto nie je akceptovateľné, aby v priebehu existencie zmluvného vzťahu v súvislosti s tvrdenými nárokmi pri interpretácii práv a povinností negoval tie, ktoré odporujú dôvodom uvádzaných na preukázanie tvrdených nárokov.

11. V prípade refundácie ako aj vyúčtovania zálohových platieb platí, že nárok prijímateľa na vyplatenie alebo uznanie príslušnej platby vzniká len v rozsahu v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavku. To znamená, že poskytovateľ po obdržaní žiadosti o platbu s príslušnými podkladmi je oprávnený v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok preskúmať jej oprávnenosť v súlade s usmernením RO č. N3/2007 oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií a na základe preskúmania rozhodne v akom rozsahu výdavok uzná. Samotné schválenie žiadosti o poskytnutie NFP a tým aj projektu tvoriaceho súčasť žiadosti ešte nezakladá nárok na úhradu 95% priznaného NFP, nakoľko platné zmluvné podmienky nárok prijímateľa na úhradu výdavkov podmieňuje bez ďalšieho oprávnením poskytovateľa preskúmať a rozhodnúť v akom rozsahu platbu schváli. Jeho rozhodovacia činnosť nie je svojvoľná, ale je striktné upravená legislatívou uvedenou vo výzve, v zmluve, VZP.

12. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok prijímateľa na vyplatenia žalovanej sumy nie je oprávnený. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný porušil svoju právnu povinnosť voči žalobcovi, pričom tento postupoval pri plnení svojich zmluvných povinností podľa dohodnutých zmluvných podmienok.

13. V prípade určovacej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia oprávnenosti sporných výdavkoch, musí tento preukázať naliehavý právny záujem, čo sa podľa súdu v predmetnom spore nestalo. V danom prípade naliehavosť právneho záujmu nebola preukázaná, nakoľko nárok na plnenie vzniká, podľa dohodnutých podmienok, žalobcovi len v takom rozsahu v akom poskytovateľ rozhodne o oprávnenosti výdavku. To znamená, že rozhodnutie o určení charakteru výdavku nemá za následok vznik, zmenu a alebo zánik práva na plnenie, nakoľko sa nejedná o hmotnoprávnu podmienku vyplývajúcu zo zákona, rozhodnutím o ktorej by sa odstránila právne neistota žalobcu.

14. Súd prvej inštancie sa v rámci odôvodnenia rozsudku zamerl na objasnenie tých dôvodov, ktoré považoval za podstatné z hľadiska svojho rozhodnutia o zamietnutí žaloby. K jednotlivým námietkam žalobcu sa podrobne vyjadril v rámci svojich podaní žalovaný, pričom tieto obsahovo korešpondujú s

rozhodnutím súdu vo veci samej a ktoré z hľadiska argumentačnej logiky súd zohľadnil pri oprávnenosti uplatnených nárokov.

15. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Nakoľko žalovaný mal v konaní plný úspech, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania s tým, že o náhrade rozhodne vyšší súdny úradník samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

16. Proti tomuto rozsudku čo do výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a výroku o náhrade trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktoré odôvodnil podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f), e) a h) Civilného sporového poriadku (CSP). Uviedol, že vzhľadom na zmätočnosť rozsudku a nedostatok alebo v niektorých prípadoch nezrozumiteľnosť dôvodov, je pre žalobcu veľmi obtiažne vecne argumentovať k jednotlivým rozhodujúcim skutkovým a právnym otázkam.

17. Žalobca sa domnieva, že odôvodnenie presvedčenia súdu o absencii naliehavosti právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení konštatovaním, že „nebola naliehavá potreba“ takéhoto určenia, nie je preskúmateľné. Žalobca navyše na preukázanie naliehavosti právneho záujmu predložil súdu listinný dôkaz - Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 27140130142/Z02 zo dňa 16.10.2015, ktorým žalobca žalovaného vyzval na vrátenie sumy NFP vo výške 22.875,05 €, pričom ho poučil o možných následkoch jej nevrátenia. Uvedený dôkaz ostal súdom úplne opomenutý. Žalobca v konaní vo vzťahu k naliehavému právnemu záujmu tvrdil a tvrdí to aj v odvolacom konaní, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení má. Neistý právny stav žalobcu je spôsobený rizikom možných sankčných dôsledkov z dôvodu údajného porušenia finančnej disciplíny podľa § 31 zákona o rozpočtových pravidlách nevrátením v žiadosti o vrátenie špecifikovanej sumy NFP v lehote 50 dní od doručenia žiadosti o vrátenie, o čom je žalovaný povinný urobiť oznámenie príslušnému orgánu finančnej kontroly podľa čl. 10 bod 6. VZN a tiež z dôvodu, že žalovaný by mohol (hoci podľa názoru žalobcu neoprávnené) odstúpiť od zmluvy o NFP podľa článku 9 bod 2. VZP pre podstatné porušenie zmluvy o NFP a žiadať vrátenie celého NFP. Keďže žalobca nemá inú možnosť ani právny prostriedok, akým by sa mohol účinne brániť a predísť ďalším konfliktným situáciám súc presvedčený o svojom práve, podal tzv. preventívnu žalobu o určenie, že žalovaný právo na „vrátenie“ časti NFP nemá, čím sa definitívne vyrieši stav jeho právnej neistoty, ako vo vzťahu k vzniku eventuálnych zodpovednostných vzťahov podľa zmluvy o NFP, tak aj a najmä podľa zákona č. 528/2008 Z. z. či zákona o rozpočtových pravidlách. Uviedol, že žalobca nemohol a nemôže v tomto stave právnej neistoty zotrvať a čakať, či žalovaný voči nemu podá žalobu o zaplatenie 22.875,05 €, alebo aký iný úkon voči nemu vykoná, prípadne ako bude voči nemu postupovať príslušný úrad finančnej kontroly, ak môže jednoduchým určovacím výrokom súdu stav tejto právnej neistoty odstrániť.

18. Pokiaľ ide o oprávnenosť výdavkov, žalobca tvrdí, že žalovaný môže vykonať kontrolu „oprávnenosti výdavkov“ len v medziach určených zmluvou o NFP a postupom podľa osobitných predpisov verejného práva. Nijako inak. Nemôže si svojvoľne zmyslieť 3 či 5 rokov od uzatvorenia zmluvy o NFP, že za neoprávnené bude považovať aj výdavky, o ktorých to zmluva o NFP neustanovila. To, čo súd svojim rozsudkom judikoval znamená zjednodušene povedané toľko, že prijímateľ NFP na základe zmluvy uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka nemá žiadnu právnu istotu ohľadne podstatnej náležitosti zmluvy, pretože druhá zmluvná strana - ministerstvo si môže kedykoľvek jednostranne zmyslieť, že nebude plniť 95% oprávnených výdavkov, ale len 20%, pretože po „x“ rokoch od uzavretia zmluvy sa ministerstvo rozhodne, že v tých „pôvodne nakontrahovaných“ 95%-ách už aktuálne považuje výdavky za neoprávnené.

19. Žalobca namietal, že súd sa v odôvodnení nevysporiadal s argumentáciou žalobcu o nemožnosti aplikácie čl. 16 bod 4.15 VZP z dôvodu prednosti odlišného ustanovenia bodu 5.32 Zmluvy o NFP pred ustanovením čl. 16 bod 4.15 VZP, ako je uvedené nižšie, keďže táto mohla a môže mať zásadný význam vo vzťahu k posudzovanej podstatnej otázke sporu. Prednosť bodu 5.32 zmluvy o NFP pred niektorými ustanoveniami VZP totiž vyplýva explicitne práve so súdom opomenutého tretieho odseku zhora prvej strany VZP (súd ho žiadnym spôsobom neinterpretoval). K uvedenej podstatnej otázke žalobca tiež v konaní na súde prvej inštancie argumentoval a uvádza to aj v odvolacom konaní, že podľa bodu 5.32 zmluvy o NFP: „Schválením výdavku v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k správnosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií.“ Acontrario,

k vzniku automatického nároku na uhradenie výdavku dôjde po splnení podmienky spočívajúcej v preukázaní oprávnenosti výdavku v zmysle usmernenia RO N2/2007 v zmysle neskorších aktualizácií.

20. Pokiaľ ide o sporné interné usmernenie RO č. N3/2007 k správnosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií, žalobca poukázal na objektívnu prípustnosť rôznych výkladov ustanovenia zmluvy o NFP práve v časti „v zmysle neskorších aktualizácií“ a z tohto dôvodu na nevyhnutnosť aplikácie interpretačného pravidla podľa § 266 ods. 4 OBZ. Keďže sporné slovné spojenie v zmluve o NFP prvýkrát použil žalovaný (podľa § 15 ods. 2 zákona 528/2008 Z.z.: „riadiaci orgán zašle žiadateľovi návrh zmluvy“), musí byť vykladané na jeho ťarchu a teda v prospech významu, ktorý mu prikladá žalobca. Žalobca v konaní na súde prvej inštancie tvrdil a tvrdí, že oprávnenosť ním uplatnených výdavkov sa ma posudzovať podľa usmernenia RO N3/2007 akt. 5 a teda v znení účinnom od 29.01.2010 do 15.06.2010 a to vzhľadom na to, že zmluva, v ktorej vyslovil súhlas byť viazaný aj týmto predpisom, bola uzatvorená dňa 11.6.2010. Namietal, že súd žiadnym spôsobom nezdôvodňuje, v čom by mala spočívať záväznosť usmernenia RO N3/2007 v znení akt. Č. 6 a nasl. pre žalobcu ako zmluvnú stranu NFP. Súd nezaujal podľa žalobcu žiadne stanovisko ani k otázke či tento „akt“ (v znení aktualizácií 6 a neskorších) je alebo nie je súčasťou zmluvy o NFP a ak áno, tak v akom znení, prípadne od „čoho iného“ tento akt odvíja svoju právnu záväznosť pre žalobcu, hoci táto otázka je pre spravodlivé rozhodnutie sporu absolútne kľúčová. Uviedol, že ak by pripustili skutočnosť, že súčasťou zmluvy je aj usmernenie RO N3/2007 v znení akt. č. 6 a nasl. (čo žalobca vzhľadom na vyššie uvedené popiera), tak by de facto dochádzalo k jednostrannej zmene podstatnej náležitosti zmluvy o NFP, na ktorej sa pôvodne dvojstranné dohodli žalobca so žalovaným, a to bez súhlasu žalobcu. Ak s týmto „aktom“ (v znení akt. 6 a nasledujúcich) žalobca nevyslovil súhlas a neboli splnené ďalšie formálne náležitosti (zverejnenie dodatku v CRZ), nemohol sa stať súčasťou zmluvy o NFP a z tohto dôvodu ani nemohol byť pre žalobcu záväzným. Výdavky, ktoré žalovaný označil za neoprávnené len z odkazom na „aktualizáciu“ sú preto výdavkami „oprávnenými“ podľa záväznej zmluvy o NFP, ktorej súčasťou je aj usmernenie RO N3/2007 v znení akt. č. g.

21. Žalobca namietal nedostatok riadneho odôvodnenia a absenciu argumentácie v súdnom rozhodnutí, čo je podľa Nálezov Ústavného súdu citovaných v odvolaní porušením práva na súdnu ochranu.

22. Žalobca na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

23. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý považuje odvolanie za nedôvodné. Má za to, že odôvodnenie Rozsudku podáva ucelenú a dostatočne vyčerpávajúcu odpoveď na všetky podstatné skutkové a právne otázky nastolené v tunajšom konaní.

24. Pokiaľ ide o zamietnutie žaloby o určenie neexistencie práva žalovaného (bod 3.1 Odvolania žalobcu) má za to, že námietky žalobcu sú neopodstatnené. Uviedol, že negatívne určovacie návrhy (petity) si pre svoju úspešnosť vyžadujú určitý stupeň špecifikácie daného práva, aby z nich bolo možné overiť existenciu naliehavého právneho záujmu. Podľa jeho názoru určovací výrok by žalobcovi nevytvoril právny základ pre vyhnutie sa administratívnoprávnej zodpovednosti.

25. Pokiaľ ide o odvolanie čo do zamietnutia žaloby o zaplatenie poukázal na to, že žalobca uvádzal, že nárok na poskytnutie NFP vzniká priamo zo Zmluvy o NFP. Žalobca však neuviedol akékoľvek konkrétne ustanovenie Zmluvy o NFP alebo zákona, z ktorého by vyplývalo, že nárok na NFP vzniká priamo zo Zmluvy o NFP. Ak by nárok na NFP vznikal priamo zo Zmluvy o NFP, bola by v Zmluve o NFP uvedená presná výška NFP (nie maximálna výška), boli by v nej uvedené výšky jednotlivých splátok NFP a čas ich úhrady a neobsahovala by značnú časť ustanovení VZP, predovšetkým ustanovenia o systéme financovania (článok 16 odsek 4 VZP), o oprávnených výdavkoch (článok 14 VZP) a preukazovaní ich oprávnenosti (bod 5.32 Zmluvy o NFP) a podobne. Ďalej poukázal na to, že žalobca sa obmedzuje len na všeobecné konštatovanie, že žalovaný porušil Zmluvu o NFP. Avšak žalobca neuviedol akékoľvek konkrétne ustanovenie Zmluvy o NFP, ktoré by žalovaný porušil. Poukázal na to, že žalobca v bode 3.2 odvolania tvrdí, že žalovaný kontroloval hospodárnosť použitia pomoci a podpory v súlade s § 24b ods. 2 písm. c) Zákona o pomoci a podpore a výsledkom toho bolo schválenie žiadosti o NFP a uzatvorenie Zmluvy o NFP, čím má podľa žalobcu vzniknúť právny nárok na zaplatenie NFP podľa Zmluvy o NFP. Uvedená argumentácia žalobcu je však v rozpore so Zákonom o pomoci a podpore. Ustanovenie § 24b

ods. 2 písm. c) Zákona o pomoci a podpore sa týka kontroly projektov, ku ktorým už bola schválená žiadosť o NFP a uzatvorená zmluva, t. j. týka sa kontroly realizácie projektu.

26. Pokiaľ ide o ďalšie zavádzajúce tvrdenia žalobcu, žalovaný poukázal na svoju argumentáciu v priebehu konania. Uviedol tiež, že Odvolanie nebolo podané oprávnenou osobou. Súd prvej inštancie totiž opakovane vyzýval na doloženie plnomocenstva na zastupovanie žalobcu spoločnosťou PETKOV&Co s.r.o. Po nahliadnutí do súdneho spisu zistili, že predmetné plnomocenstvo nebolo do spisu doručené.

27. Záverom žalovaný uviedol, že odvolanie žalobcu vychádza zo zavádzajúcej a z kontextu vytrhutej interpretácie Rozsudku. Žalobca počas konania účelovo menil a rozvíjal vlastnú argumentáciu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

28. Apelujúc na právnu istotu a konzistentnosť rozhodovacej súdnej praxe predložil odvolaciemu súdu aktuálne rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I v obdobných veciach.

29. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) prejednal vec podľa § 380 ods. 1 bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s ust. § 219 ods. 3 C.s.p. oznámený na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave dňa 07.06.2019. Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie, s dôvodmi odvolania žalobcu a vyjadrením žalovaného odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu, ktoré bolo podané v zákonnej lehote a oprávnenou osobou nie je možné vyhovieť.

30. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

31. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, keďže súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, správne aplikoval príslušné právne predpisy a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe a nepreukázal dôvodnosť žaloby o plnenie. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcu o zmätočnosti a nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, s uvedeným sa odvolací súd nestotožnil. Možno súhlasiť so žalobcom, že v zmysle ustálenej súdnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky nedostatok riadneho odôvodnenia a absencia argumentácie v súdnom rozhodnutí je porušením práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, tj. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07).

32. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k veci, výsledky vykonaného dokazovania, a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Rozsudok súdu prvej inštancie nemožno považovať za nepresvedčivý. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004).

33. K odvolacej námietke týkajúcej sa zamietnutia žaloby v časti o určenie neexistencie práva, odvolací súd poukazuje na ust. § 137 písm. c) C.s.p. z ktorého vyplýva, že žalobca musí naliehavý právny záujem na určení práva preukázať. Pri určovacích žalobách samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu ešte neznamená, že prípadný vyhovujúci určovací rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam, teda či bude sporové súdne konanie užitočné alebo zbytočné. Žalobca v zásade nemá naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo. Ochrana už porušeného práva môže dosiahnuť žalobou na plnenie. Doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby vychádza preto z toho, že žalobca má naliehavý právny záujem vtedy, ak k porušeniu jeho práva zatiaľ nedošlo, avšak jeho právo je neisté alebo ohrozené. Stav tejto neistoty alebo ohrozenia možno preventívne odstrániť tým, že bude existovať rozhodnutie o existencii a lebo neexistencii práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že žalobný nárok na plnenie konzumuje aj určovací žalobný nárok.

34. Podľa žalobcu je neistý právny stav spôsobený rizikom možných sankčných dôsledkov, čo je preukázané Žiadosťou žalovaného o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 16.10.2015. Preventívnou žalobou o určenie, že žalovaný nemá právo na vrátenie časti nenávratného finančného príspevku (ďalej iba NFP) sa podľa jeho názoru definitívne vyrieši stav neistoty vo vzťahu k zodpovednostným nárokom zo Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 11.06.2010 (ďalej iba zmluva o NFP), s čím nemožno súhlasiť. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na skutočnosť, že k porušeniu práva už došlo, čoho dôsledkom je podaná žaloba. Určovacou žalobou o neexistencii nároku sa nepredíde prípadným ďalším sporom, keďže ide len o vyriešenie čiastkovej otázky vo vzťahu k prípadným zmluvným, resp. zákonným zodpovednostným nárokom. Navyiac je potrebné uviesť, že negatívny určovací výrok tak, ako ho formuloval žalobca je nepostačujúci, pretože nie je zrejmé, aký právny titul má byť základom neexistencie práva na vrátenie konkrétnej finančnej čiastky. Tomu zodpovedá aj skutočnosť, že nie je vylúčené, že vo vzťahu k žalobcovi budú uplatnené iné zodpovednostné nároky na základe rôznych právnych titulov.

35. Podľa súdnej judikatúry (ZSP 78/2006) naliehavý právny záujem sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca domáha) a súvisí s vyriešením otázky či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu právo je alebo nie je. Uvedený judikát je podľa odvolacieho súdu aplikovateľný aj tento prípad, keďže prípadným určovacím výrokom by sa neodstránila spornosť celého vzťahu (vo vzťahu k iným nárokom) a samotná žaloba na plnenie konzumuje aj určovací nárok, keďže zamietnutím žaloby o plnenie bola vyriešená otázka platnosti o NFP a z nej plynúce nároky.

36. Pokiaľ ide o namietanú otázku oprávnenosti výdavkov, odvolací súd uvádza, že podľa bodu 3.1 písm. c) Zmluvy o NFP je žalovaný povinný uhradiť len oprávnené výdavky (do výšky 95% z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu aktivít projektu). Práva a povinnosti zmluvných strán Zmluvy o NFP pritom nie sú upravené len v samotnej Zmluve o NFP, ale aj v ďalších dokumentoch, ako to vyplýva z úvodnej časti VZP. Oprávnenie žalovaného neuznať výdavky nevyplýva len zo Zmluvy o NFP, ale aj z § 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva: „riadiaci orgán je oprávnený pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť, ak zistí nedostatky v postupe prijímateľa a partnera pri realizácii pomoci a podpory.“

37. Schválením výdavkov v rozpočte projektu nevzniká prijímateľovi automaticky nárok na uhradenie výdavku, ak nepreukáže oprávnenosť výdavku v zmysle usmernenia RO č. N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007-2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Tvrdenie žalobcu, že Usmernenie N3/2007 je potrebné aplikovať len v znení aktualizácie účinnej v čase podpisu Zmluvy o NFP neobstojí, keďže takýto výklad popiera zmysel a účel samotného Usmernenia, ktorým je zabezpečiť hospodárne vynakladanie NFP vzhľadom na aktuálne ceny na trhu. Zároveň odvolací súd poukazuje na ustanovenie bodu 5.32 Zmluvy o NFP, ktorý jednoznačne určuje použitie Usmernenia N3/2007 „v zmysle neskorších aktualizácií“. Usmernenie N3/2007 sa má používať v takej aktualizácii, kedy predmetný výdavok vznikol, t.j. aby predmetný výdavok spĺňal kritérium oprávnenosti v čase jeho vzniku, v opačnom prípade by nebol v zmluve uvedený dovetok „v zmysle neskorších aktualizácií“. Zároveň je potrebné uviesť, že slovné spojenie v znení neskorších aktualizácií nie je možné zamieňať so slovným spojením

v znení neskorších právnych predpisov, ktoré sa vzťahuje iba k právnym predpisom a pri ktorých sa zároveň vylučuje retroaktivita. V tomto prípade však nešlo o právny predpis, ale zmluvu, v ktorej bola stanovené ako jedna zo špecifických podmienok postupovať pri preukazovaní oprávnenosti výdavkov v zmysle Usmernenia RO N3/2007 k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2007 - 2013 v zmysle neskorších aktualizácií. Podpisom Zmluvy o NFP sa zároveň stalo predmetné Usmernenie pre žalobcu záväzným a musel si byť vedomý, že pri kontrole oprávnenosti výdavkov môže dôjsť ku kráteniu výdavkov a nárok na NFP vzniká až v momente schválenia oprávnenosti výdavkov podľa čl. 16 ods. 3.14 VZP, a nie uzatvorením Zmluvy o NFP, resp. že výška NFP uvedená v bode 3.1 písm. c) Zmluvy o NFP je len maximálna možná výška NFP a nie čiastka, ktorá má byť bez ďalšieho vyplatená.

38. Odvolací súd zdôrazňuje, že Zmluva o NFP nesie tak znaky súkromnoprávneho vzťahu ako aj znaky verejnoprávneho vzťahu, čo vyplýva z právnych predpisov vymenovaných v Prílohe č. 1 Zmluvy o NFP tvoriacich právny rámec upravujúci vzťahy medzi zmluvnými stranami. Keďže predmetom Zmluvy o NFP je použitie verejných finančných prostriedkov, akcentuje sa na kontrolu použitia týchto prostriedkov teda aj kontrolu oprávnenosti výdavkov.

39. Na záver odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu prax tunajšieho súdu, z ktorej vyplýva, že v identických veciach boli potvrdené rozsudky súdu prvej inštancie, ktorými boli žaloby zamietnuté. V tejto súvislosti súd poukazuje na odôvodnenie Nálezu ÚS SR zo 14.9.2006, sp. zn. IV. ÚS 49/06, podľa ktorého „napriek skutočnosti, že v právnom poriadku Slovenskej republiky rozhodnutia všeobecných súdov vo veci samej nezaväzujú ostatných sudcov rozhodnúť analogicky v podobných prípadoch, situácia, keď súdy v druhovo rovnakej veci rozhodujú protichodným spôsobom, podkopáva efektivitu fungovania systému spravodlivosti a neguje jej elementárny princíp a základný predpoklad, ktorým je požiadavka, aby sa o rovnakých veciach rozhodovalo rovnakým spôsobom“. Odvolací súd vzhľadom na uvedené dôvody nevidel dôvod na odklon od analogicky podobných rozhodnutí.

40. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil vrátane výroku o trovách konania.

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 2 v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Úspešnému žalovanému odvolací súd priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie.

42. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

43. Uvedený rozsudok je výsledkom hlasovania odvolacieho senátu v pomere hlasov za 3 : 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).